

v mírném údolí na sever od Maňchalovského potoka, v nadmořské výšce 431 m. V budoucnu by zde mohlo být pomocí povrchové či geofyzikální prospekce detekováno nové sídliště výše uvedené kultury.

Literatura

Neuvedeno.

Summary

An archaeological feature was disturbed while cleaning the roadside ditches along the 'Prostřední alej' forest trail (Kladeruby nad Oslavou cadastral area, Třebíč District) in 2018. The feature yielded five pottery fragments, one of which can be identified as a body sherd of a small vessel decorated with nail incisions (Fig. 14). The fragment dates to the period of the Linear Pottery culture. It is assumed that a new settlement of the said culture could be discovered at the site in the future.

Klára Augustinová, Petr Knotek

Klentnice (okr. Břeclav)

„Nad Hřbitovem“.

Neolit. Ojedinelý artefakt. Povrchový nález. Průzkum. Uložení nálezu: Regionální muzeum v Mikulově, p. o.

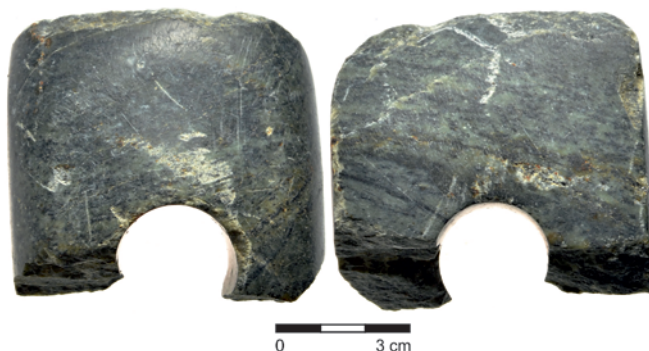
Lokalizace: WGS-84: 48.8373764N, 16.6414628E

V poloze Klentnice, v trati „Nad hřbitovem“ byl získán ojedinelý broušený artefakt. Lokalita se rozkládá podél východního úpatí Stolové hory (v šíři až 100 m) v nadmořské výšce okolo 380 m. Předchozí průzkumy v tomto prostoru probíhaly převážně po hluboké orbě a vydaly nálezy štípané industrie, fragmentů keramiky z doby bronzové a římské a zlomky bronzových artefaktů (Trampota 2016a; 2016b). Postpaleolitická štípaná industrie se pak hojně nacházela i v širším prostoru Stolové hory (sbírky Regionálního muzea v Mikulově, p. o.).

Po typologické stránce představuje nález břitovou partii vrtné teslice (dříve „motyky“), která je přelomena v prvrtu (obr. 15). Ostří je silně poškozeno, pravděpodobně v důsledku sekundárního používání zlomené teslice jako otloukače. Šířka předmětu je 6,9 cm, fragmentární délka 6,2 cm a výška se zvyšuje od břítu k prvrtu až na maximálně 3,4 cm. Hmotnost činí 219 g.

Artefakt je zhotoven z nejednotně zbarvené tmavě zelené horniny s černozelenými šmouhami až pásky (převládající barva podle Munsellovy škály šedozeleňá – 10G 4/2). Subparalelní uspořádání šmouh až pásek lze interpretovat jako náznak metamorfní foliace. Surovina se vyznačuje neobvykle vysokou magnetickou susceptibilitou – $85,5 \times 10^{-3}$ SI jednotek. Hustota zjištěná metodou dvojího vážení dosahuje hodnoty $2,72 \text{ g/cm}^3$. Při pozorování pod stereomikroskopem ve vodní imerzi je zřejmé, že hornina sestává převážně z jemně šupinkatého minerálu, tmavě šmouhy obsahují velké množství opakního minerálu – magnetitu. Všechna výše uvedená fakta svědčí pro zařazení suroviny mezi serpentinity. Hustota $2,72 \text{ g/cm}^3$ je na serpentinit poměrně vysoká. Pavlína Frýbová (2019, tab. VII-6), která stanovila hustoty 59 serpentinitů nejen z primárních zdrojů, ale i artefaktů, zjistila jen u devíti vzorků hustotu nad $2,7 \text{ g/cm}^3$.

Vysoká magnetická susceptibilita neodpovídá serpentinitům západní Moravy (geologicky se jedná o pestrou skupinu moldanubika), ani serpentinitu z Bernsteinu v rakouském Burgenlandu

Obr. 15. Klentnice. Fragment broušeného artefaktu ze serpentinitu. Foto T. Malá.

Fig. 15. Klentnice. Fragment of a polished artefact made of serpentinite. Photo by T. Malá.

(převážně $16 - 30 \times 10^{-3}$ SI jednotek, výjimečně až 55). Z hlediska přírodních zdrojů tak vysoká data podle současných vědomostí známe pouze ze serpentinitu z Gilowa (Přichystal, Gunia 2001: $82,7 - 114 \times 10^{-3}$ SI jednotek) na východním okraji Sovích hor v polských Sudetech, dále z hradu Kámen v českém moldanubiku ($80 - 120 \times 10^{-3}$ SI jednotek) a z Radčic u Železného Brodu ($86,4 - 98,2 \times 10^{-3}$ SI jednotek; Frýbová 2019, příloha VII). Serpentinit od Radčic by vyhovoval jak z hlediska hustoty, tak i z pohledu magnetické susceptibility, odebraný vzorek se však liší makroskopicky. Hornina z hradu Kámen je velmi intenzivně tektonicky porušena, takže pro zhotovování nástrojů není vhodná. U serpentinitu z Gilowa neznáme jeho hustotu.

Předběžně lze uzavřít, že z hlediska svých petrofyzikálních vlastností se surovině našeho artefaktu nejvíc blíží serpentinit od Radčic u Železného Brodu, tedy z místa ležícího jen cca 5 km vzdušnou čarou od pravěkých lomů na metabazity u Velkých Hamrů na jižních svazích Jizerských hor. I když pro nedostatek srovnávacích dat zatím nedokážeme spolehlivě určit provenienci námi studovaného artefaktu, každopádně by se radčickému serpentinitu jako potenciálnímu zdroji měla v budoucnosti věnovat vyšší pozornost a zjistit jeho variabilita.

Literatura

Frýbová, P. 2019: *Serpentinity jako suroviny broušených artefaktů ve východní části střední Evropy*. Rkp. disertační práce. Masarykova univerzita. Přírodovědecká fakulta. Ústav geologických věd.

Uloženo: Knihovna Přírodovědecké fakulty MU.

Přichystal, A., Gunia, P. 2001: Magnetic properties of Lower Silesian serpentinites and some serpentinite artefacts from SW Poland and Moravia. *Slovak Geological Magazine* 7(4), 421–422.

Trampota, F. 2016a: Klentnice (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 57(1), 153.

Trampota, F. 2016b: Klentnice (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 57(1), 210–211.

Summary

A Neolithic polished artefact (Fig. 15) was found during a surface survey at the eastern foot of the Stolová hora Hill in Klentnice (Břeclav District). The raw material of the find is a serpentinite, corresponding to the North Bohemian outcrops (namely the Radčice area).

Antonín Přichystal, Jiří Svoboda